

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET**1.1. Produktidentifikator:****BLEKEMIDDEL** (Liberon nr. 160)

Deklarasjonsnummer: 300046

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot:

Blekemiddel til tre.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet:

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skallevoll

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no**1.4. Nødtelefonnummer:**

22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON**2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen:**

Etsende og brannfarlig væske med langtidseffekter.

EF (Forskrifter om klassifisering, merking m.v.): R10 Xn;R21/22 C;R35

CLP (Forordning 1272/2008):

Flam. Liq. 3;H226 Skin Corr. 1A;H314 Eye Dam. 1;H318

2.2. Merkingselementer:**FARE**

Inneholder:

Oksalsyre

H226: Brannfarlig væske og damp.

H314: Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P271: Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.

P280: Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

P301+P330+P331: VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning.

P303+P361+P353: VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll/dusj huden med vann.

P305+P351+P338: VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.

P501: Innhold/holder leveres som avfall i samsvar med lokale forskrifter.

2.3. Andre farer:

Ingen kjendte.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER**3.2. Stoffblandinger:**

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
10-25	Etanol	64-17-5	200-578-6	603-002-00-5	01-2119457610-43	EF: F;R11 CLP: Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319
10-25	Oksalsyre dihydrat	6153-56-6	205-634-3	607-006-00-8	01-2119534576-33	EF: Xn;R21/22 Xi;R41 CLP: Acute Tox. 4;H302+H312 Eye Dam.1;H318

Ordlyden av R- og H-setningene - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak:

- Innånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfeller:** Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege. **Alvorligere tilfeller:** Bevisstløse legges i stabilt sideleie med hodet lavt og holdes varme. Puster ikke vedkommende, gis kunstig åndedrett. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Hud: Fjern straks tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem. Ved sår og likn.: Søk lege.
- Øyne: Skyll straks med vann eller saltvann i minst 15 minutter. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Søk i alle tilfelle lege. Skyllingen fortsettes under transport til lege/sykehus.
- Svelging: Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Inntreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Forbrenning: Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede:

Sterk etsning av hud og øyne med rødme og smerter.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler:

Kullsyre, skum eller pulver. Bruk ikke vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen:

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksider og maursyre.

5.3. Råd til brannmannskaper:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Bruk SVAK VANNSTRÅLE for å kjøle beholdere! Unngå vann på produktet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner:

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø:

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing:

Sølet suges opp med granulater eller likn. Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt:

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering:

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær.

Skift straks forurenset tøy. Vask hvis huden blir tilsølt. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Øyenskyllflaske samt dusj til bruk i nødsfall skal være tilgjengelig.

Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter:

I godt tillukket beholder, i godt ventilert rom og ved en temperatur på ikke over 37°C, beskyttet mot sollys. Atskilt fra antenningskilder. Brannfare klasse B (Jfr. Lov om brannfarlige varer samt væsker og gasser under trykk).

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r):

Se bruksområder – avsnitt 1.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere:

Grenseverdier (FOR 1358, 6.12.2011 med senere endringer):

500 ppm = 950 mg/m³ (Etanol)

1 mg/m³ (Oksalsyre)

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE (FORTTSAT)

DNEL:	Eksposering	Verdi	Populasjon	Virkninger
Etanol	Langsiktige, dermal	343 mg/kg	Arbeider	Systemisk
	Langsiktige, inhalasjon	950 mg/m ³	Arbeider	Systemisk
	Akut, inhalasjon	950 mg/m ³	Forbruker	Lokale
	Langsiktige, dermal	206 mg/kg	Forbruker	Systemisk
	Langsiktige, inhalasjon	114 mg/m ³	Forbruker	Systemisk
	Langsiktige, oral	87 mg/kg	Forbruker	Systemisk
Oksalsyre	Akut, dermal	0,69 mg/cm ²	Arbeider	Lokale
	Langsiktige, dermal	2,29 mg/kg	Arbeider	Systemisk
	Langsiktige, inhalasjon	4,03 mg/m ³	Arbeider	Systemisk
	Akut, dermal	0,35 mg/cm ²	Forbruker	Lokale
	Langsiktige, dermal	1,14 mg/kg/d	Forbruker	Systemisk
	Langsiktige, oral	1,14 mg/kg/d	Forbruker	Systemisk
PNEC:	<u>Medium</u>	<u>Verdi</u>		
Etanol	Ferskvann	0,96 mg/l		
	Sjøvann	0,79 mg/l		
	Ferskvannssediment	3,6 mg/kg		
	Jord	0,63 mg/kg		
Oksalsyre	Ferskvann	0,1622 mg/l		
	Sjøvann	0,01622 mg/l		
	Sporadisk utslipp	1,622 mg/l		
	Renseanlegg (STP)	1550 mg/l		

8.2. Eksposeringskontroll:

Forholdsregler for å hindre eksponering: Arbeidsrom skal være godt ventilert.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av butylgummi. Gjennombruddstid: ca. 1 timme. ALTox har redusert hanskeguidens gjennombruddstid med en faktor på ca. 3, fordi standardtesten EN-374-3 er foretatt ved 23°C, mens temperaturen i hansken i praksis er ca. 35°C. Dessuten strekkes elastiske hansker ved bruk, så hansketykkelsen og dermed også gjennombruddstiden blir redusert.

Øyne: Tettsluttende vernebriller eller ansiktsskjerm ved risiko for sprut.

Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER**9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper:**

Utseende:	Fargeløs viskøs væske
Lukt:	Etanol
Luktgrense:	Ikke bestemt
pH:	1,3
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	37
Fordampningshastighet:	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Ekspljosjonsgrenser (vol% - vol%):	Ikke bestemt
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damp tetthet:	Ikke bestemt
Relativ tetthet (g/cm ³ , 20°C):	0,9-1
Vannløselighet:	Løselig
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet (m ² /s):	Ikke bestemt
Eksplorative / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant
9.2. Andre opplysninger:	Ikke relevant

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET**10.1. Reaktivitet:**

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet:

Brennbar. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet: 37°C. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner:

Ingen data til rådighet.

Ingen data til rådighet.

10.4. Forhold som skal unngås:

Unngå dannelsen av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer:

Unngå sterke syrer, baser, oksidasjonsmidler, sølv, jern og zink.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksider og maursyre.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER**11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger:**

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) = 125 mg/l/4h (Etanol)	Ikke tilgjengelig	IUCLID
Dermal	LD _{L0} (kanin) = 20000 mg/kg (Etanol) LD ₅₀ (rotte) = 20000 mg/kg (Oksalsyre)	Ikke tilgjengelig Ikke tilgjengelig	IUCLID Leverandør
Oral	LD ₅₀ (rotte) = 1780 mg/kg (Etanol) LD ₅₀ (rotte) = 375 mg/kg (Oksalsyre)	~ OECD 401 Ikke tilgjengelig	IUCLID IUCLID
Etsning/irritasjon:	Ingen irritasjon av hud, kanin (Etanol) Ingen till moderat øyenirritasjon, kanin (Etanol) Sterkt øyenirriterende, kanin (Oksalsyre)	OECD 405 OECD 405 Draize	IUCLID IUCLID IUCLID
Sensibilisering:	Ingen sensibilisering, hud, marsvin (Etanol)	GPMT	IUCLID
CMR:	Data for mutagen effekt er ikke entydig (Etanol) Ingen data for kreftfremkaldende og mutagen effekt (Oksalsyre) Ingen effekt på fertilitet (mus, oral, 8400 mg/kg) (Oksalsyre)	Diverse Ikke tilgjengelig Ikke tilgjengelig	IUCLID IUCLID IUCLID

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet. Sprayet løsning (tåke) virker etsende på slimhinnerne i luftveierne med halssmerter, hoste, pustevansker.

Hud: Virker sterkt etsende med rødme og smerter og kan gi alvorlige vevsskader. Oksalsyre kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.

Øyne: Sprut virker sterkt etsende med rødme, smerter og uklart syn. Kan gi alvorlige øyenskader.

Svelging: Virker sterkt etsende. Svelging av store mengder kan gi smerter i munn, svelg, magesmerter, oppkastning, bevisstløshet og krampe. Oksalsyre optages via magetarmkanalen og binder metaller, (herunder kalsiumioner) i organismen, hvorved krystaller av bl.a. natriumoksalat og kalsiumoksalat kan dannes. Dette kan på lengre sikt gi anledning til dannelse av nyrestein og muligens. nyresvikt.

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.
Som et resultat av reaksjonen med kalsiumionene kan kalsiummangel med kramper og hjertesvikt oppstå. Langvarig eller gjentatt innånding av spray kan føre til kronisk irritasjon av luftveiene, hoste og etsning av tennene. Langvarig eller gjentatt hudkontakt kan forårsake lokal forstyrrelse av blodtilførselen med symptomer som blåaktig hud områder og i svært sjeldne tilfeller koldbrann.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER**12.1. Giftighet:**

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Pimephales promelas, 96h) = 15300 mg/l (Etanol)	Ikke tilgjengelig (FW)	IUCLID
Krepsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 9268 - 14221 mg/l (Etanol) EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 137 mg/l (Oxalsyre)	Ikke tilgjengelig (FW) Ikke tilgjengelig (FW)	IUCLID IUCLID
Alger	Ingen relevante data.	-	-

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER (FORTTSAT)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet:

Etanol er raskt nedbrytbar.

Oksalsyre er raskt nedbrytbar (beregning).

12.3. Bioakkumuleringsevne:

Etanol og oksalsyre: Log $K_{ow} < 1$. Ingen betydningsfull bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord:

K_{oc} (Etanol og oksalsyre): < 10 (Meget stor mobilitet i jord forventes).

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering:

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6. Andre skadevirkninger:

Utslipp i større mengder kan endre pH-verdien i vannmiljøet, og forrykke balansen i økosystemene.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder:

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 27 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blandning).

Avfallstoffsnummer: 7051 (Maling)

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer: 2920

14.2. FN-forsendelsesnavn: ETSENDE VÆSKE, BRANNFARLIG, N.O.S. (oksalysyre, etanol)

14.3. Transportfareklasse(r): 38

14.4. Emballasjegruppe: II

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket: Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet:

Ingen CSR.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Merkingselementer etter DPD:

R 10: Brannfarlig.

R 21/22: Farlig ved hudkontakt og svelging.

R 35: Sterkt etsende.

S 1/2: Oppbevares innelåst og utilgjengelig for barn.

S 26: Får man stoffet i øynene, skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.

S 29: Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S 36/37/39: Bruk egnede verneklær, -hansker og -briller/ansikts- sjerme.

S 45: Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig, vis etiketten hvis mulig.

S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S 51: Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Inneholder: Oksalsyre

Ordlyd på R- og H-setninger nevnt i avsnitt 2 og 3:

H225: Meget brannfarlig væske og damp.

H302+H312: Farlig ved svelging eller hudkontakt.

H318: Gir alvorlig øyeskade.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

R 11: Meget brannfarlig.

R 21/22: Farlig ved hudkontakt og svelging.

R 41: Fare for alvorlig øyeskade.

Etsende

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER (FORTTTSAT)

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

LD_{Lo} = Lethal Dose Low

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Andre opplysninger:

Klassifisering og merking i avsnitt 2 er gitt av leverandøren på grunnlag av pH-regelen.

Endring i avsnitt:

1-16 samt merking endret til CLP

Utarbeidet av: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Danmark Tel.: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW